

Jak zwykle X jest przestrzenią Banacha.

Def: Niech $A \subset X$ i niech $a \in A$ będzie punktem skupienia zbioru A . Mówimy, że wektor $v \in X, v \neq 0$, jest styczny do zbioru A w punkcie a , jeżeli istnieje taki ciąg punktów $p_m \in A \setminus \{a\}, m=1, 2, \dots$, że

$$\bullet) p_m \xrightarrow{m \rightarrow \infty} a$$

$$\text{oraz } \bullet\bullet) \frac{p_m - a}{\|p_m - a\|} \rightarrow \frac{v}{\|v\|}$$

Umawiamy się też, że wektor $v=0$ jest styczny do A w każdym punkcie $a \in A$.

Uwaga: Z definicji wektora stycznego od razu wynika, że gdy $\lambda \geq 0$ i v jest styczny do A w a , to również wektor λv jest styczny do A w a .

Def: Zbiór wszystkich wektorów stycznych do zbioru A w punkcie a nazywamy stożkiem stycznym (do A w a) i oznaczamy $T_a A$.

Zachodzi ważne

Twierdzenie: Niech $U \subset \mathbb{R}^n$ będzie zbiorem otwartym, $f: U \rightarrow \mathbb{R}$ niech będzie ciągła w $a \in U$.

Następujące warunki są równoważne

1) f jest różniczkowalna w a

2) stożek styczny do wykresu funkcji f w punkcie $(a, f(a))$ jest n -wymiarową podprzestrzenią liniową niezawierającą wektora

$(0, \dots, 0, 1)$

Dowód

Oznaczmy wykres funkcji: $G_f = \{(x, f(x)) : x \in U\} \subset U \times \mathbb{R}$
 $\mathbb{R}^{\hat{n}+1}$

1) $\Rightarrow$ 2) Wykażemy, że $T_{(a, f(a))} G_f = \{(v, Df(a)v) : v \in \mathbb{R}^n\}$
(a więc stożek styczny do G_f w $(a, f(a))$ to wykres przekształcenia liniowego $Df(a) : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$).

Jeżeli to wiemy, to widać, że $T_{(a, f(a))} G_f$ jest n -wym. przestrzenią liniową, bo to obraz $\mathbb{R}^n$ w przekształceniu liniowym $(\text{id}, Df(a)) : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^{n+1}$ które ewidentnie ma rząd n . Widać też, że wektor $(0, 0, \dots, 0, 1) \in \mathbb{R}^{n+1}$ nie należy do tego stożka, bo nie jest postaci $(v, Df(a)v)$.

Aby wykazać, że $T_{(a, f(a))} G_f = \{(v, Df(a)v) : v \in \mathbb{R}^n\}$,
musimy sprawdzić dwie rzeczy:

(i) że każdy wektor postaci $(v, Df(a)v)$ należy do $T_{(a, f(a))} G_f$

oraz

(ii) że każdy wektor styczny do G_f w $(a, f(a))$ jest postaci $(v, Df(a)v)$ dla pewnego $v \in \mathbb{R}^n$.

Dowodzimy (*).

Ustalmy $v \in \mathbb{R}^n \setminus \{0\}$. i niech $p_m = a + \frac{1}{m}v$.

Dla dost. dużych m $p_m \in U$, bo U jest otwarty.

Oznaczmy teraz $q_m = (p_m, f(p_m)) \in G_f$. Z ciągłości f wynika, że $q_m \xrightarrow{m \rightarrow \infty} (a, f(a))$.

$$\text{Mamy } q_m - (a, f(a)) = (p_m - a, f(p_m) - f(a)) =$$
$$= (p_m - a, Df(a)(p_m - a) + R(p_m - a)) =$$

$$= \left(\frac{1}{m}v, Df(a) \cdot \frac{1}{m}v + R\left(\frac{1}{m}v\right) \right) =$$
$$= \frac{1}{m} \left(v, Df(a)v + \|v\| \cdot \frac{R\left(\frac{1}{m}v\right)}{\left\|\frac{1}{m}v\right\|} \right),$$

$$\text{więc } \frac{q_m - (a, f(a))}{\|q_m - (a, f(a))\|} = \frac{\frac{1}{m} \left(v, Df(a)v + \|v\| \frac{R\left(\frac{1}{m}v\right)}{\left\|\frac{1}{m}v\right\|} \right)}{\left\| \frac{1}{m} \left(v, Df(a)v + \|v\| \frac{R\left(\frac{1}{m}v\right)}{\left\|\frac{1}{m}v\right\|} \right) \right\|}$$
$$= \frac{\left(v, Df(a)v + \|v\| \frac{R\left(\frac{1}{m}v\right)}{\left\|\frac{1}{m}v\right\|} \right)}{\left\| \left(v, Df(a)v + \|v\| \frac{R\left(\frac{1}{m}v\right)}{\left\|\frac{1}{m}v\right\|} \right) \right\|} \xrightarrow{m \rightarrow \infty} \frac{(v, Df(a)v)}{\|(v, Df(a)v)\|},$$

$$\text{bo } \frac{R\left(\frac{1}{m}v\right)}{\left\|\frac{1}{m}v\right\|} \xrightarrow{m \rightarrow \infty} 0. \quad \leftarrow \text{tu korzystamy z różniczkowalności}$$

funkcji f w punkcie a .

To dowodzi, że $(v, Df(a)v) \in T_{(a, f(a))}G_f$ gdy $v \neq 0$.

Na mocy umowy, dla $v=0$ wybier

$$(0, 0) = (0, Df(a) \cdot 0) \in T_{(a, f(a))}G_f.$$

Teraz ($\Leftarrow$).

Niech $q_m = (p_m, f(p_m))$ będzie ciągiem punktów z G_f takim, że $p_m \neq a$ dla $m = 1, 2, \dots$, oraz $q_m \xrightarrow{m \rightarrow \infty} (a, f(a))$.

Załóżmy też, że $\frac{q_m - (a, f(a))}{\|q_m - (a, f(a))\|} \rightarrow \frac{(v, s)}{\|(v, s)\|} = (w, t)$

dla pewnego niezerowego wektora $(v, s) \in \mathbb{R}^n \times \mathbb{R}$.

Wykażemy, że wówczas $s = Df(a)v$; oczywiście wtedy

$$t = \frac{s}{\|(v, s)\|} = Df(a) \frac{v}{\|(v, s)\|} = Df(a)w,$$

i odwrotnie - jeżeli $t = Df(a)w$, to $s = Df(a)v$.

Oznaczmy, dla uproszczenia zapisu,

$$\lambda_m = \|q_m - (a, f(a))\| = \sqrt{\|p_m - a\|^2 + (f(p_m) - f(a))^2}.$$

Oczywiście $\lambda_m \geq \|p_m - a\|$, $w = \lim_{m \rightarrow \infty} \frac{p_m - a}{\lambda_m}$, $t = \lim_{m \rightarrow \infty} \frac{f(p_m) - f(a)}{\lambda_m}$.

$$\text{Stąd } |Df(a)w - t| = \left| Df(a) \lim_{m \rightarrow \infty} \frac{p_m - a}{\lambda_m} - \lim_{m \rightarrow \infty} \frac{f(p_m) - f(a)}{\lambda_m} \right| =$$

$$= \lim_{m \rightarrow \infty} \frac{1}{\lambda_m} |f(p_m) - f(a) - Df(a)(p_m - a)| =$$

$$= \lim_{m \rightarrow \infty} \frac{1}{\lambda_m} |R(p_m - a)| = \lim_{m \rightarrow \infty} \underbrace{\frac{\|p_m - a\|}{\lambda_m}}_{\in [0, 1]} \cdot \underbrace{\frac{|R(p_m - a)|}{\|p_m - a\|}}_0 = 0$$

czyli $t = Df(a)w$.

$$\Downarrow \\ s = Df(a)v.$$

bo $\lambda_m \geq \|p_m - a\|$ bo $\|p_m - a\| \rightarrow 0$

To kończy dowód $1) \Rightarrow 2)$.

2) $\Rightarrow$ 1)

Obserwacja: Jeżeli $V \subset \mathbb{R}^{n+1}$ jest n -wymiarową podprzestrzenią liniową, niezawierającą wektora $e_{n+1} = (0, 0, \dots, 0, 1)$, to V jest mylresem pewnego funkcyjnatu liniowego $T: \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$, tj. $V = \{(v, T(v)) : v \in \mathbb{R}^n\}$.

Dowód: Wystarczy wypisać równanie podprzestrzeni V w bazie standardowej i zauważyć, że gdy $e_{n+1} \notin V$, to można je rozwinąć względem ostatniej zmiennej x_{n+1} :
 $x_{n+1} = a_1 x_1 + \dots + a_n x_n$. Wtedy $T(x_1, \dots, x_n) = a_1 x_1 + \dots + a_n x_n$.

Niech zachodzi 2), tzn. stożek styczny $T_{(a, f(a))} G_f = V$ jest n -wym. podprzestrzenią liniową $\mathbb{R}^{n+1}$ niezawierającą e_{n+1} .

Niech $T: \mathbb{R}^{n+1} \rightarrow \mathbb{R}$ będzie ~~pewnym~~ funkcyjnatem liniowym, którego mylresem jest V . Wykażemy, że

$$\lim_{p \rightarrow a} \frac{|f(p) - f(a) - T(p-a)|}{\|p-a\|} = 0, \quad (*)$$

a więc że f jest różniczkowalna w a i $Df(a) = T$.

Załóżmy zatem, że $(*)$ nie zachodzi (a więc granica w $(*)$ nie istnieje lub jest różna od zera). Znajdziemy wtedy ciąg $p_m \rightarrow a$ i $\delta > 0$ takie, że

$$\frac{|f(p_m) - f(a) - T(p_m - a)|}{\|p_m - a\|} > \delta$$

Oznaczmy $q_m = (p_m, f(p_m)) \in G_f$ i $\xi_m = \frac{q_m - (a, f(a))}{\|q_m - (a, f(a))\|} \in \mathbb{S}^n$.

sfera jednostkowa
w $\mathbb{R}^{n+1}$

Sfera $\mathbb{S}^n$ jest zbiorem zwartym, więc z ciągu (ξ_m)

możemy wybrać podciąg (ξ_{m_k}) zbieżny do pewnego

$\xi = (v, s) \in \mathbb{R}^n \times \mathbb{R}$. Podobnie jak w poprzedniej części dowodu,
 $\mathbb{S}^n$ oznaczmy $\lambda_{m_k} = \|p_{m_k} - (a, f(a))\|$.

$$\text{Mamy } \xi_{m_k} = \frac{\|(p_{m_k} - a, f(p_{m_k}) - f(a))\|}{\lambda_{m_k}}, \text{ więc}$$

$$v = \lim_{k \rightarrow \infty} \frac{p_{m_k} - a}{\lambda_{m_k}}, \quad s = \lim_{k \rightarrow \infty} \frac{f(p_{m_k}) - f(a)}{\lambda_{m_k}}.$$

Z definicji stożka stycznego wiemy też, że $\xi = (v, s) \in T_{(a, f(a))} G_f$,
więc $s = Tv$. Stąd

$$\begin{aligned} 0 = |s - Tv| &= \left| \lim_{k \rightarrow \infty} \frac{f(p_{m_k}) - f(a)}{\lambda_{m_k}} - T \cdot \lim_{k \rightarrow \infty} \frac{p_{m_k} - a}{\lambda_{m_k}} \right| = \\ &= \lim_{k \rightarrow \infty} \frac{\|p_{m_k} - a\|}{\lambda_{m_k}} \cdot \underbrace{\left| \frac{f(p_{m_k}) - f(a) - T(p_{m_k} - a)}{\|p_{m_k} - a\|} \right|} \end{aligned}$$

o tym czynniku wiemy, że jest, dla każdego k ,
większy niż $\delta > 0$, stąd by granica
iloczyna mogła być zero, pierwszy czynnik
musi dążyć do zera:

$$0 = \lim_{k \rightarrow \infty} \frac{\|p_{m_k} - a\|}{\lambda_{m_k}} = \|v\|,$$

ale to oznacza, że $v = 0 \Rightarrow s = Tv = 0$,

ale wtedy $\xi = (v, s) = (0, 0) \notin \mathbb{S}^n$ $\downarrow$.

To kończy dowód $2) \Rightarrow 1)$ i całego twierdzenia.

Def: Niech $f: A \rightarrow \mathbb{R}$. Poziomica Ma funkcji f przechodząca przez punkt $a \in A$ nazywany zbiór $M_a = \{x \in A : f(x) = f(a)\}$

Twierdzenie: Niech X będzie skończenie wymiarową przestrzenią Hilberta; $U \subset X$ otwarty, $f: U \rightarrow \mathbb{R}$, $a \in U$.

Załóżmy też, że $\bullet$) istnieje $r > 0$ taki, że f jest ciągła w $B(a, r)$

$\bullet\bullet$) f jest różniczkowalna w a i $Df(a) \neq 0$.

Wówczas $T_a M_a = \ker Df(a) = \{w \in X : \langle \nabla f(a), w \rangle = 0\}$,
w szczególności $T_a M_a$ jest podprzestrzenią liniową przestrzeni X , kowymiaru 1, prostopadłą do $\nabla f(a)$.

Dowód: Musimy udowodnić, że

1) jeżeli $w \in T_a M_a$, to $Df(a)w = 0$

(ta część jest prosta, nie wymaga założenia $\bullet$) ani tego, że X jest skończenie wymiarowa)

2) jeżeli $w \in \ker Df(a)$, to $w \in T_a M_a$.

Zacznijmy od 1). Jeżeli $w = 0$, to oczywiście $w \in \ker Df(a)$, możemy więc dalej zakładać, że $w \neq 0$. Wtedy istnieje ciąg punktów (x_m) taki, że $x_m \in M_a$, $x_m \xrightarrow{m \rightarrow \infty} a$ oraz

$$\lim_{m \rightarrow \infty} \frac{x_m - a}{\|x_m - a\|} = \frac{w}{\|w\|}. \quad \text{Mamy } f(a) = f(x_m) = f(a) + Df(a) \cdot (x_m - a) + R(x_m - a),$$

$$\text{zatem } Df(a)(x_m - a) = -R(x_m - a) = o(\|x_m - a\|)$$

$$i \lim_{m \rightarrow \infty} \frac{Df(a)(x_m - a)}{\|x_m - a\|} = \lim_{m \rightarrow \infty} \frac{-R(x_m - a)}{\|x_m - a\|} = 0$$

||

$$Df(a) \left(\lim_{m \rightarrow \infty} \frac{x_m - a}{\|x_m - a\|} \right) = Df(a) \frac{w}{\|w\|} = \frac{1}{\|w\|} Df(a)w,$$

a więc $Df(a)w = 0$, co kończy dowód 1).

Z 2) jest znacznie więcej roboty. Jak poprzednio, wystarczy ograniczyć się do $w \neq 0$. Dla ustalonego

$0 \neq w \in \ker Df(a)$ musimy wskazać ciąg punktów $x_m \in M \setminus \{a\}$ taki, że $\frac{x_m - a}{\|x_m - a\|} \rightarrow \frac{w}{\|w\|}$.

Oznaczmy $v = \nabla f(a) \neq 0$. Wiemy, że w kierunku v funkcja f rośnie. Precyzyjniej, jeżeli $g(t) = f(a + tv)$, to $g'(0) = D_v f(a) = \|\nabla f(a)\|^2 > 0$, więc istnieje $\varepsilon > 0$, $\varepsilon < v$, takie, że dla $t \in (0, \varepsilon)$ funkcja g przyjmuje wartości większe niż $g(0) = f(a)$, a dla $t \in (-\varepsilon, 0)$ mniejsze niż $g(0) = f(a)$.

Przyjmijmy zatem $p_m = a + \frac{1}{m} v$, $q_m = a - \frac{1}{m} v$.

Dla dostatecznie dużych m ($m > m_0$) mamy $p_m, q_m \in B(a, r)$,

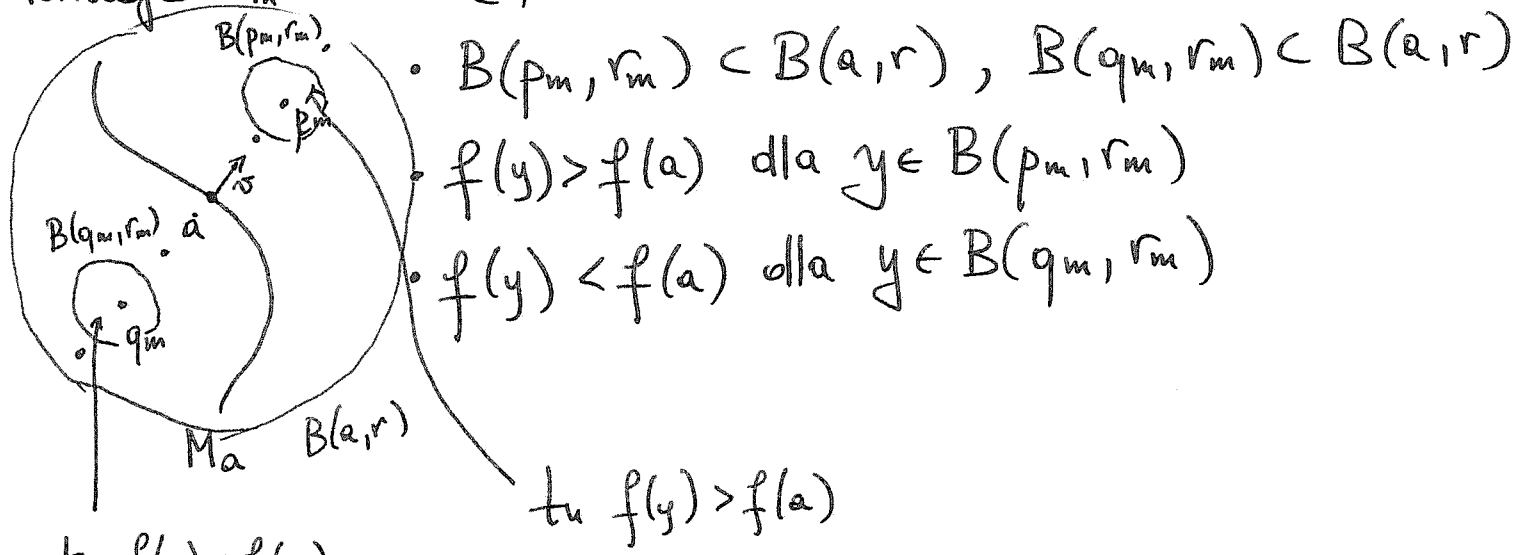
$$f(p_m) > f(a), \quad f(q_m) < f(a).$$

Wiemy też, że funkcja f jest ciągła w punktach p_m i q_m , jeżeli więc $f(p_m) > f(a)$, to $f(y) > f(a)$ dla wszystkich y dostatecznie bliskich p_m .

Analogicznie, $f(y) < f(a)$ dla y bliskich q_m .

Formalizując tę obserwację, dla każdego $m > m_0$ istnieje $r_m > 0$ takie, że

Niech teraz $s_m = \frac{r_m}{2\|w\|}$, tak, by $p_m + s_m w \in B(p_m, r_m)$

$$q_m + s_m w \in B(q_m, r_m)$$

Wiemy, że $f(p_m + s_m w) > f(a)$, $f(q_m + s_m w) < f(a)$.

Niech teraz $g_m(t) = f(a + t v + s_m w)$.

$$g_m\left(-\frac{1}{m}\right) = f(q_m + s_m w) < f(a), \quad g_m\left(\frac{1}{m}\right) = f(p_m + s_m w) > f(a)$$

i funkcja $g_m: [-\frac{1}{m}, \frac{1}{m}] \rightarrow \mathbb{R}$ jest ciągła,

bo cały odcinek $\{a + t v + s_m w : t \in [-\frac{1}{m}, \frac{1}{m}]\}$ leży w $B(a, r)$.

Z tw. Bolzano - Cauchy'ego o wT.

Darboux istnieje $t_m \in (-\frac{1}{m}, \frac{1}{m})$ takie, że $f(t_m) = f(a)$;

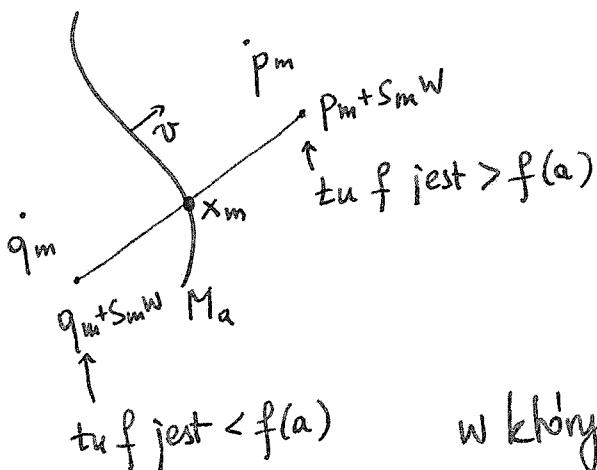
innymi słowy - odcinek

$\{a + t v + s_m w : t \in [-\frac{1}{m}, \frac{1}{m}]\}$ musi

przecięć poziomicy M_a . Punkt,

w którym ją przecina oznaczmy x_m :

$$x_m = a + t_m v + s_m w, \quad f(x_m) = f(a)$$

Zauważmy jeszcze, że dla każdego $m > m_0$ punkt x_m jest różny od a , gdyż wektory v i w są liniowo niezależne ($v \notin \ker Df(a)$, a $w \in \ker Df(a)$), gdyby $x_m = a$, to $t_m v + s_m w = 0 \Rightarrow t_m = 0, s_m = 0$, ale wiemy, że $s_m \neq 0$.

pozostaje wykazać, że $\lim_{m \rightarrow \infty} \frac{x_m - a}{\|x_m - a\|} \stackrel{\circ}{=} \frac{w}{\|w\|}$, co dowiedzie, że $w \in T_a M_a$.

Nie mamy jednak gwarancji, że $\circ$ zachodzi, ani nawet, że granica w $\circ$ istnieje. Zauważmy jednak, że $\xi_m = \frac{x_m - a}{\|x_m - a\|} \in \mathbb{S}^{\dim X - 1}$, a ta sfera jest zbiorem zwartym (tu korzystamy z tego, że X jest skończenie wymiarowa). Stąd z ciągu (ξ_m) możemy wybrać podciąg (ξ_{m_k}) zbieżny do pewnego $\zeta \in \mathbb{S}^{\dim X - 1}$.

Co więcej, dla każdego m $\xi_m = \frac{x_m - a}{\|x_m - a\|} = \frac{t_m}{\|x_m - a\|} v + \frac{s_m}{\|x_m - a\|} w$

$\in \text{span}(v, w)$;

ta ostatnia przestrzeń jest domknięta $\Rightarrow \zeta \in \text{span}(v, w)$, czyli $\zeta = \alpha v + \beta w$ dla pewnych $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$.

O wektorze ζ wiemy, że
 *) należy do sfery jednostkowej
 **) jest styczny do M_a

Z **) i części 1) twierdzenia wiemy, że $\zeta \in \ker Df(a)$, a więc $\langle v, \zeta \rangle = \langle \nabla f(a), \zeta \rangle = Df(a)\zeta = 0$
 $\alpha \|v\|^2$, bo $w \perp v$. Stąd $\alpha = 0$, $\zeta = \beta w$.

Nie może też być $\beta = 0$, bo *). Co więcej, $\beta = \lim_{k \rightarrow \infty} \frac{s_{m_k}}{\|x_{m_k} - a\|} \geq 0$,

To oznacza, że $w = \lambda \zeta$, gdzie $\lambda = \frac{1}{\beta} > 0$ i $\zeta \in T_a M_a$
 $\Rightarrow w \in T_a M_a$. To kończy dowód 2) i całego twierdzenia. $\square$.

Twierdzenie o wartości średniej, wersja 1.0

Załóżmy, że X jest przestrzenią Banacha,

Y jest przestrzenią Hilberta, $U \subset X$ jest otwarty

i $F: U \rightarrow Y$ jest różniczkowalna w sensie Gateaux na U .

Wtedy dla dowolnych $x, y \in U$ zachodzi nierówność

$$\|F(x) - F(y)\|_Y \leq \|x - y\|_X \cdot \sup_{z \in [x, y]} \|DF(z)\|$$

Uwaga: to samo twierdzenie zachodzi przy stałym założeniu, że Y jest przestrzenią Banacha, ale dowód wymaga silniejszych narzędzi.

Dowód: Nierówność jest oczywista, gdy $F(x) = F(y)$.

Załóżmy więc, że $F(x) \neq F(y)$ i niech $\xi = \frac{F(x) - F(y)}{\|F(x) - F(y)\|} \in Y$.

Niech $g(t) = \langle F((1-t)x + ty), \xi \rangle$.

Funkcja g jest różniczkowalna na $(0, 1)$, a nawet na nieco większym odcinku $(-\varepsilon, 1+\varepsilon)$ — póki tylko

$(1-t)x + ty \in U$, mamy $g'(t) = \langle D_{y-x} F((1-t)x + ty), \xi \rangle$,

Stąd g jest ciągła na $[0, 1]$ i różniczkowalna na $(0, 1)$ i możemy do g zastosować tw. Lagrange'a:

$g(1) - g(0) = g'(\tau)$ dla pewnego $\tau \in (0, 1)$, zatem

$$\begin{aligned} \|F(x) - F(y)\|_Y &= \langle F(x) - F(y), \xi \rangle_Y = |g(1) - g(0)| = |g'(\tau)| = \\ &= |\langle D_{y-x} F((1-\tau)x + \tau y), \xi \rangle| \leq \|DF((1-\tau)x + \tau y)\| \cdot \|y - x\|_X \cdot \|\xi\|_Y \\ &\leq \|DF((1-\tau)x + \tau y)\| \cdot \|y - x\|_X \leq \|x - y\|_X \cdot \sup_{z \in [x, y]} \|DF(z)\|. \quad \square \end{aligned}$$

Proszę teraz zajrzeć do notatek z zeszłego roku:
 takie twierdzenie o wartości średniej wystarcza,
 by udowodnić, że długość krzywej $\gamma: [a, b] \rightarrow X$,
 gdzie X jest p -miejscowym Hilbertem (choć wystarczy Banach),
 zdefiniowaną jako supremum długości Tamana,
 wyraża się wzorem $l(\gamma) = \int_a^b \| \gamma'(t) \|_X dt$

(oczywiście musimy założyć, że γ jest różniczkowalna
 na $[a, b]$ - jako że jest to funkcja jednej zmiennej,
 nie musimy rozróżniać między pochodną Fréchet'a
 i Gateaux - i że $\| \gamma'(t) \|$ jest całkowna na $[a, b]$).

Twierdzenie o wartości średniej - wersja 2.0

Niech X będzie przestrzenią Banacha, Y - Hilbertem,
 $U \subset X$ otwarty i funkcja $F: U \rightarrow Y$ klasy $C^1(U, Y)$.
 Wówczas dla dowolnych $x, y \in U$ i krzywej $\gamma: [a, b] \rightarrow U$
 klasy C^1 takiej, że $\gamma(a) = x$, $\gamma(b) = y$, zachodzi

$$\| F(x) - F(y) \|_Y \leq \sup_{t \in [a, b]} \| DF(\gamma(t)) \| \cdot l(\gamma).$$

Dowód: Jak poprzednio, przypadek $F(x) = F(y)$
 jest trywialny, założymy więc że $F(x) \neq F(y)$
 i niech $\xi = \frac{F(y) - F(x)}{\| F(x) - F(y) \|}$. Wtedy

$$\| F(x) - F(y) \| = \langle F(y) - F(x), \xi \rangle_Y = \langle F(y), \xi \rangle_Y - \langle F(x), \xi \rangle_Y.$$

Niech $g(t) = \langle F(\gamma(t)), \xi \rangle_Y$, $g: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$.

Funkcja g jest ciągła na $[a, b]$ i różniczkowalna na (a, b) ,

$$\begin{aligned}
\text{misc } \|F(x) - F(y)\|_Y &= \langle F(y), \underbrace{\xi}_{=1} \rangle_Y - \langle F(x), \xi \rangle_Y \\
&= g(b) - g(a) = \int_a^b g'(t) dt = \int_a^b \langle DF(\gamma(t)) \cdot \gamma'(t), \xi \rangle dt \\
&\leq \int_a^b \|DF(\gamma(t)) \cdot \gamma'(t)\|_Y \cdot \underbrace{\|\xi\|_Y}_{=1} dt \\
&\leq \int_a^b \| \|DF(\gamma(t))\| \cdot \|\gamma'(t)\|_X dt \\
&\leq \sup_{t \in [a, b]} \| \|DF(\gamma(t))\| \cdot \int_a^b \|\gamma'(t)\| dt = \sup_{t \in [a, b]} \| \|DF(\gamma(t))\| \cdot l(\gamma). \quad \square
\end{aligned}$$